

Kolesarji smo v gorah še vedno novost

Jože Rován,
predsednik komisije za
turno kolesarstvo pri PZS

Nekoč mi je sin rekel: »Fotr, ti nisi noben gorski kolesar, ti samo s kolesom hodiš v hribe.« Debelo sem ga pogledal, češ, »poba, od kod ti pa to«, potem pa sem se zamislil. Drži, tisto kar me vleče v gore je predvsem doživetje v naravnem okolju, druženje s prijatelji, umik iz pogosto nervoznega vsakdana. Pri tem je kolo na prvi pogled zgolj tehnični pripomoček, podobno kot so to planinski čevlji, vrv, dereze, turne smuči. Toda osvojilo me je z dinamiko gibanja, s spustom kot nagrado za vloženi napor pri vzponu, spoznal sem predele, ki so mi bili kot pohodniku zaradi počasnosti gibanja premalo zanimivi.

Z naravo in gorami so me že od malih nog okužili starši, kasneje sem se vključil v dejavnost planinske organizacije kot varuh narave, planinski vodnik in markacist. Hodim, turno smučam in kolesarim, kot mi vevata razpoloženje in letni čas, po navadi v družbi. Pri vseh teh planinskih dejavnostih pa se srečujem z ljudmi. Navadno gre samo za prijazen pozdrav, morda vprašanje o nadaljevanju poti, o tem, kako se imenuje vrh na obzorju, včasih pa se tudi razgovorimo. Ta spontani, pristni stik z ljudmi, z domačini s samotnih kmetij, s pastirji, z lovci, gorniki, oskrbniki, daje moje-mu bivanju v gorah poseben čar.

Kolesarji smo v gorah še vedno nekaj novega, zato smo nekaterim obiskovalcem zanimivi, večina se nas je že navadila, za manjšino pa smo še vedno nekoliko moteči. V veliki večini primerov so moji stiki z obiskovalci prijetni, saj prijazen pozdrav in obzirnost kolesarja pri srečanju po navadi ne naletita na gluha ušesa. Ljudje smo seveda različni, včasih težko sprejemamo novosti, nekaterim se zdi, da kolesarji vdiramo v njihov svet, in tedaj se lahko stvari zapletejo.

Čas dela svoje, spomini s prevoženih poti bledijo, ostajajo pa nekateri utrinki, ki vsak po svoje govore o tem, kakšni smo. Podajmo se v Polhograjske, v drugi dom ljubljanskih kolesarjev, za mnoge s kolesom dosegljiv kar od doma. Razgibana gorska skupina z razgledno lego, svet travnikov in gozdov, prepreden s cestami, potmi, stezami. In z ljudmi, ki se tam srečujemo.

Osovnik, pred nekaj leti. Po širokem, dobro utrjenem kolovozu počasi peljem proti vrhu. Na zadnji strmini

dohitim veliko skupino pohodnikov. Opazijo, da se približujem, in se mi prijazno umaknejo na obe brežini kolovoza. Zapeljem tako rekoč v špalir, spodbujajo me, ploskajo, smeh, bravo, bravo. Kar ne morem verjeti, saj to je kot na Giru. Na vrhu se razgovorimo, prihajajo iz Slovenskega planinskega društva iz Trsta.

Osovnik, letos avgusta. Po že omenjenem kolovozu se pripeljemo na vrh. Dan skoraj brez oblaka, nebeški mir, počivamo v senci dreves ob cerkvi. Nato naenkrat spodaj vik in krik. Kmet, po čigar zemlji vodi omenjeni kolovoz, je ustavil dva kolesarja, namenjena na vrh, zmerljivke kar bruhajo iz njega. Sedemo na kolesa in se odpeljemo navzdol. Ko se srečamo, mi grozi z grabljami, po celem hribu odmeva njegova »privatna pot«. Ohranimo mirno kri, odpeljemo v dolino. Ampak dan je pokvarjen.

Spust s Topola proti Slavkovemu domu, ljubljanska kolesarska klasika. Peljem po prečnem kolovozu, ki bo v kratkem zavil v peščeno tesen. Zaslišim pasji lajež, ustavim, nekaj majhnega se bo v kratkem pripodilo izza ovinka. In res, pozdravi me kodrast kuža na dolgem povodcu. Za njim prisopiha okroglolična gospa, ki jo, ko me zagleda, skoraj kap. Strah za psička, čelada in ščitniki naredijo svoje. Prijazno pozdravim, gospa si počasi oddahne, vzame psička v naročje in reče: »Veste, vi ste se lepo ustavili, nekateri pa tako pridrvijo ...«

V naših odnosih včasih žal zaškriplje, toda verjamem, da jih lahko uredimo. Z obzirnostjo drug do drugega in do narave, s primernim samoomejevanjem kolesarjev, ko gre za izbiro poti, in z osveščanjem tistih, ki prvič s kolesom prihajajo v ta lep, a tudi občutljiv svet.

Z enakim namenom, vsaj na deklarativni ravni, se je urejanja razmer v naravnem okolju in s tem posredno tudi med njegovimi obiskovalci lotila tudi država z novim zakonom o vožnji z vozili v naravnem okolju. Pa bo razmere tudi res uredila - z bistveno strožjimi omejitvami za kolesarje kot v razvitih evropskih državah? In to z omejitvami, ki ne temeljijo na strokovnih podlagah?

V naših odnosih včasih žal zaškriplje, toda verjamem, da jih lahko uredimo. Z obzirnostjo drug do drugega in do narave.